

AB-INFORMATIEBRIEF

datum: 20 mei 2024
onderwerp: Gedragscode bestendig beheer en onderhoud 2025
portefeuillehouder: Arnold Jansen / Chrit Wolfhagen
nadere informatie: b.verdijck@waterschaplimburg.nl / Operatie & Beheer

Wat is de gedragscode bestendig beheer en onderhoud

De Gedragscode Soortenbescherming, onderdeel bestendig beheer en onderhoud, stelt Waterschap Limburg in staat gebruik te maken van de vrijstellingsmogelijkheden van de omgevingsvergunningplicht voor een flora- en fauna-activiteit onder de Omgevingswet, voor zover deze activiteit in de gedragscode is opgenomen.

De gedragscode voorkomt dat waterschappen die activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud uitvoeren, waarbij een kans bestaat dat de verboden worden overtreden, steeds individuele omgevingsvergunningen voor de flora- en fauna-activiteiten moeten aanvragen.

Door te werken volgens de door de Staatssecretaris van LVVN aangewezen gedragscode:

- zijn waterschappen voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud vrijgesteld van een omgevingsvergunning voor flora- en fauna-activiteiten, voor zover activiteiten worden verricht in overeenstemming met deze gedragscode;
- vervalt de procedurele onzekerheid die met het aanvragen van omgevingsvergunningen is gemoeid.

De gedragscode bevordert de structurele inbedding van soortenbescherming in het handelen van de waterschappen. Daarnaast schept het werken met de gedragscode voorafgaand aan het verrichten van activiteiten duidelijkheid over de bescherming van soorten. Activiteiten die plaatsvinden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (zoals beekherstel) vallen niet onder de reikwijdte van de gedragscode bestendig beheer en onderhoud.

Nieuwe gedragscode bestendig beheer en onderhoud

De gedragscode soortenbescherming uit 2019 was geldig tot 31 december 2024. Op 28 maart 2025 is een nieuwe gedragscode gepubliceerd in de Staatscourant. Om het bestendig beheer en onderhoud rechtmatig te kunnen blijven uitvoeren, is het van belang de nieuwe gedragscode bestuurlijk vast te stellen.

Als Waterschap Limburg werken we al jarenlang met een gedragscode soortenbescherming voor het uitvoeren van ons beheer en onderhoud. Met het toepassen van de gedragscode maakt het waterschap gebruik van de vrijstellingsmogelijkheden van de vergunningplicht voor een flora- en fauna-activiteit onder de Omgevingswet. Met behulp van dit instrument houden we rekening met beschermde soorten en voldoen we aan de wet zonder telkens weer een nieuwe omgevingsvergunning te hoeven aanvragen. Het werken met de nieuwe gedragscode is complexer dan voorheen maar nog steeds efficiënter dan voor elke afzonderlijke werkzaamheid met mogelijk negatieve effecten voor beschermde soorten een vergunning te moeten aanvragen en bijbehorende uitgebreide ecologische onderzoeken uit te voeren.

De voorgeschreven beschermende maatregelen uit de nieuwe gedragscode zijn de afgelopen maanden uitgewerkt in regiospecifieke en soortspecifieke ecologische werkprotocollen voor Waterschap Limburg. Dit heeft geresulteerd in negen verschillende ecologische werkprotocollen voor verschillende activiteiten die onder het bestendig beheer en onderhoud uitgevoerd worden in opdracht van het Waterschap Limburg. Gelet op de omvang van deze werkprotocollen zijn deze niet als bijlage bij deze informatiebrief gevoegd, maar desgewenst wel op te vragen bij bestuursondersteuning.

Bestuurlijke verankering gebruik gedragscode voor bestendig beheer en onderhoud

Het dagelijks bestuur van Waterschap Limburg heeft ingestemd met:

1. De gedragscode Soortenbescherming voor de Unie van Waterschappen (bestendig beheer en onderhoud, versie 18 maart, zoals gepubliceerd) van toepassing te verklaren voor het bestendig beheer en onderhoud;
- De gedragscode wordt toegepast gedurende een periode van 5 jaar, gelijk aan de werkingsduur van de gedragscode, tenzij:
 - a. het dagelijks bestuur besluit tot een kortere toepassingsduur van de gedragscode;
 - b. de werkingsduur van de gedragscode van Rijksweg wordt verlengd en het dagelijks bestuur geen ander toepassingsbesluit neemt.
- Toepassing van de gedragscode geldt:
 - a. voor activiteiten die worden uitgevoerd door of in opdracht van een waterschap;
 - b. en uitsluitend voor het verrichten van activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud;
 - c. en voor zover er aantoonbaar conform de voorwaarden in deze gedragscode gehandeld wordt.
2. Dat de ecologische werkprotocollen van Waterschap Limburg van toepassing zijn op zowel intern uit te voeren werken als op werkzaamheden door derden in opdracht van het waterschap, voor zover deze betrekking hebben op bestendig beheer en onderhoud.

Relatie met Bestuursprogramma 2023-2027

Met het toepassen van de Gedragscode besteding beheer en onderhoud houden wij als waterschap rekening met de wettelijk beschermde soorten en geven wij invulling aan onze verplichting vanuit de Omgevingswet. Een verantwoord beheer en onderhoud van onze watersystemen, waterkeringen, waterbuffers en bijbehorende kunstwerken voeren we zoveel mogelijk uit op ecologische wijze en past daarmee binnen het bestuursprogramma.

Beoogd effect vaststelling gedragscode bestendig beheer en onderhoud

- Ons houden aan wet- en regelgeving vanuit het onderdeel soortbescherming onder de Omgevingswet;
- Per direct bestendig beheer en onderhoud cf. wetgeving kunnen uitvoeren;
- Uniform werken zowel door de eigen organisatie als door derden die in opdracht van het waterschap werken;
- Algemene bewustwording en integrale toepassing van soortbescherming binnen de organisatie.

Financiële consequenties

De exacte financiële impact van de nieuwe gedragscode is op dit moment nog niet vast te stellen, aangezien de gedragscode pas recent is gepubliceerd. In de laatste fase tot publicatie zijn nog veranderingen doorgevoerd welke bij de publicatie van de ontwerpbegroting 2025 in augustus nog niet bekend of inzichtelijk waren.

Op basis van de op dit moment beschikbare informatie is een richtinggevend bedrag van circa € 1.500.000,- incl. btw aan extra kosten voor het uitvoeren van het beheer- en onderhoud als gevolg van de nieuwe gedragscode (met een bandbreedte ± € 1.000.000,- incl. btw) bepaald. De extra kosten lijken zich voornamelijk toe te spitsen op een extra post voor afvoer van vrijkomend maaisel. De huidige exploitatiebudgetten voor maaibeheer zijn onvoldoende om de verwachte structurele financiële impact van de aanpassingen die voortvloeien uit de nieuwe gedragscode te dekken.

Gezien het onduidelijk is wanneer de kosten precies zullen optreden en de omvang van de kosten nog niet volledig vaststaat, worden de extra kosten in 2025 zoveel mogelijk binnen de bestaande budgetten gedekt.

Vervolg

- Het huidige jaar wordt benut om meer inzicht te verkrijgen in de structurele kosten, zodat deze meegenomen kunnen worden in de eerstvolgende begroting.
- In 2025 worden voor de relevante doelgroepen interne trainingen en voorlichtingen gegeven over het gebruik van de gedragscode en ecologische werkprotocollen.
- Er is ondersteuning bij het beantwoorden van vragen van opdrachtnemers bij de implementatie van de nieuwe gedragscode.
- De komende periode wordt in kaart gebracht wat er nodig is om de benodigde data op orde te krijgen om volledig te kunnen voldoen aan de vereisten uit de gedragscode.

Bijlagen

Link naar [gedragscode Unie van Waterschappen](#)